ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1963

Vyhlásené: 14.12.1963 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

95

ZÁKON

zo 4. decembra 1963

o štátnom notárstve a o konaní pred štátnym notárstvom (notársky poriadok)

Národné zhromaždenie Československej socialistickej republiky sa uznieslo na tomto zákone:

PRVÁ ČASŤ
ZÁKLADNÉ USTANOVENIA O ÚLOHÁCH A ČINNOSTI ŠTÁTNEHO NOTÁRSTVA

§ 1

Štátne notárstvo pomáha vo svojom odbore činnosti občanom a organizáciám pri ochrane ich práv a pri usporiadaní ich vzájomných vzťahov. Pritom dbá, aby občania vykonávali svoje práva v súlade so záujmami spoločnosti a aby svoje povinnosti k spoluobčanom a k spoločnosti plnili dobrovoľne. Vo svojej činnosti, najmä svojím rozhodovaním, štátne notárstvo sa dôsledne stará o dodržiavanie socialistickej zákonnosti, predovšetkým pri ochrane socialistického spoločenského vlastníctva a osobného vlastníctva občanov.

§ 2

(1) Štátne notárstvo rozhoduje v konaní o dedičstve, o umorovaní listín, o registrácii právnych úkonov, o úschovách, a podľa osobitných predpisov o notárskych poplatkoch. Ďalej vykonáva súdom nariadený výkon rozhodnutia predajom nehnuteľností.

(2) V ostatnej svojej činnosti štátne notárstvo najmä spisuje notárske zápisnice o právnych úkonoch a iné písomnosti, osvedčuje právne významné skutočnosti, prijíma do úschovy listiny a peniaze, má v úschove pozemkové a železničné knihy a spolupôsobí pri evidencii nehnuteľností.

§ 3

(1) Pri plnení svojich úloh postupuje štátne notárstvo v úzkej súčinnosti s národnými výbormi, súdmi a inými štátnymi orgánmi, ako aj so spoločenskými organizáciami.

(2) Národné výbory, súdy, prokuratúry, iné štátne orgány a organizácie poskytujú štátnym notárstvam účinnú pomoc pri plnení ich úloh.

(3) Štátne notárstva si poskytujú navzájom pomoc pri plnení svojich úloh.

§ 4

(1) Pri rozhodovaní i pri ostatnej svojej činnosti štátne notárstvo vychádza zo skutočného stavu veci, dbá o určitosť právnych vzťahov a o predchádzanie sporom. Konanie vedie tak, aby prebiehalo rýchle a hospodárne.

(2) Vo veciach súvisiacich s jeho činnosťou štátne notárstvo poskytuje občanom a organizáciám právne poučenie a dbá o to, aby nikto neutrpel ujmu pre nedostatok právnych znalostí.

(3) Ak štátne notárstvo v činnosti niektorej organizácie zistí nedostatky, ktoré viedli alebo by mohli viesť k ohrozeniu alebo porušeniu práv, upozorní na to organizáciu, v ktorej takýto nedostatok zistilo.

DRUHÁ ČASŤ
ORGANIZÁCIA ŠTÁTNEHO NOTÁRSTVA

§ 5

(1) Sídla a obvody štátnych notárstiev sa zhodujú so sídlami a obvodmi okresných národných výborov; v hlavnom meste Prahe sa zhodujú obvody štátnych notárstiev s obvodmi národných výborov.

(2) Ministerstvo spravodlivosti môže ustanoviť, že veci určitého druhu z obvodu niekoľkých štátnych notárstiev bude vybavovať jedno z nich.

(3) Úlohy štátnych notárstiev vykonávajú vedúci štátni notári, štátni notári a ďalší pracovníci podľa tohto zákona tým poverení.

§ 6

(1) Na čele štátneho notárstva je vedúci štátny notár, ktorému patrí bezprostredný dohľad na štátnych notárov, notárskych čakateľov a ostatných pracovníkov štátneho notárstva. Organizuje a riadi prácu štátneho notárstva a zodpovedá za riadne plnenie jeho úloh.

(2) Činnosť štátnych notárstiev v kraji riadi, zjednocuje a kontroluje predseda krajského súdu.

(3) Hlavný dohľad na činnosť štátnych notárstiev vykonáva minister spravodlivosti.

§ 7

(1) Za vedúceho štátneho notára alebo štátneho notára môže byť ustanovený občan Československej socialistickej republiky, ktorý

a) je oddaný socialistickému zriadeniu a je občiansky bezúhonný,

b) má ukončené vysokoškolské právnické vzdelanie,

c) vykonal právnu prax v dĺžke najmenej dvoch rokov, z toho najmenej jeden rok na štátnom notárstve.

(2) Za notárskeho čakateľa môže byť prijatý občan Československej socialistickej republiky, ktorý

a) je oddaný socialistickému zriadeniu a je občiansky bezúhonný,

b) má vysokoškolské právnické vzdelanie.

§ 8

(1) Vedúcich štátnych notárov a štátnych notárov ustanovuje a odvoláva z funkcie minister spravodlivosti na návrh predsedu krajského súdu; ak sú pre to dôvody hodné osobitného zreteľa, môže minister spravodlivosti odpustiť predpísané vysokoškolské právnické vzdelanie alebo predpísanú právnu prax.

(2) Notárskych čakateľov prijíma a prepúšťa minister spravodlivosti na návrh predsedu krajského súdu; ak sú pre to dôvody hodné osobitného zreteľa, môže minister spravodlivosti odpustiť nedostatok právnického vzdelania.

(3) Ak sa právnické vzdelanie odpustí, treba určiť lehotu, v ktorej je pracovník povinný vysokoškolské právnické vzdelanie si doplniť.

§ 9

Vedúci štátny notár, štátny notár a notársky čakateľ vykoná pri ustanovení do rúk predsedu krajského súdu tento sľub:

„Sľubujem, že budem verný Československej socialistickej republike, že sa budem spravovať Ústavou a ostatnými právnymi predpismi a vykladať ich v súlade so socialistickým právnym vedomím, že budem prísne zachovávať mlčanlivosť v úradných veciach, svoje povinnosti plniť svedomite a nestranne a svoju funkciu vykonávať podľa svojho najlepšieho vedomia.“.

TRETIA ČASŤ
VŠEOBECNÉ USTANOVENIA O KONANÍ

Príslušnosť

§ 10

(1) Ak vznikne pochybnosť o príslušnosti, rozhodne krajský súd, v obvode ktorého sú štátne notárstva, ktoré z nich je príslušné; ak ide o štátne notárstva v obvodoch rôznych krajských súdov, rozhodne najvyšší súd republiky, a ak ide o štátne notárstva v obvodoch Českej socialistickej republiky a Slovenskej socialistickej republiky, rozhodne Najvyšší súd. Rovnako sa postupuje, ak je vhodné, aby vo veci konalo iné než doteraz príslušné štátne notárstvo. Proti rozhodnutiu o určení príslušnosti štátneho notárstva nemožno sa odvolať.

(2) Ak je príslušných niekoľko štátnych notárstiev, môže sa návrh na začatie konania podať na ktoromkoľvek z nich.

(3) Ak chýbajú u veci, ktorá patrí do právomoci štátneho notárstva, podmienky príslušnosti alebo ak ich nemožno zistiť, určí Najvyšší súd štátne notárstvo, ktoré uskutoční konanie.

§ 11

(1) Podľa povahy veci môže štátne notárstvo, ak je to účelné, konať v mieste, na ktoré sa prejednávaná vec vzťahuje; v prípade potreby štátne notárstvo môže konať v byte účastníka alebo na inom vhodnom mieste.

(2) Ak sa má konať mimo obvodu štátneho notárstva, urobí úkon spravidla dožiadané štátne notárstvo.

(3) Ak to zhospodárni konanie a najmä uľahčí pracujúcim obstaranie ich vecí, môže štátne notárstvo v dohode s miestnymi národmi výbormi obcí, ktorých sa takéto opatrenie týka, a so

schválením predsedu krajského súdu určiť, že bude mať v niektorých miestach svojho obvodu pravidelné úradné dni.

Vylúčenie pracovníkov

§ 12

(1) Pracovník štátneho notárstva je vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci, ak vzhľadom na okolnosti prípadu možno dôvodne pochybovať o jeho nezaujatosti.

(2) Ak pracovník štátneho notárstva neuznáva, že je vylúčený, rozhodne o tom s konečnou platnosťou vedúci štátny notár; ak ide o vedúceho štátneho notára, rozhodne predseda krajského súdu.

(3) Ak štátne notárstvo nemôže konať preto, že jeho pracovníci sú vylúčení, prikáže sa vec inému než doteraz príslušnému štátnemu notárstvu. O tom rozhodne krajský súd, v obvode ktorého sú obe štátne notárstva; inak rozhodne Najvyšší súd.

Účasť verejnosti

§ 13

Konanie sa uskutočňuje neverejne; môže sa však uskutočniť celkom alebo sčasti verejne, ak to vyžaduje záujem spoločnosti a nie je ohrozené štátne, hospodárske alebo služobné tajomstvo. Pri verejnom pojednávaní môže štátne notárstvo určiť, že nemajú naň prístup maloletí a tí, u ktorých je obava, že by mohli rušiť dôstojný priebeh pojednávania.

Zastupovanie účastníkov

§ 14

(1) Štátne notárstvo ustanoví nezastúpenému účastníkovi pre konanie pred štátnym notárstvom opatrovníka, ak

a) účastník nie je doteraz známy, má neznámy pobyt alebo písomnosť sa mu nemôže doručiť na známu adresu v cudzine,

b) účastník nemôže pred štátnym notárstvom samostatne konať, lebo nie je schopný zrozumiteľne sa vyjadrovať,

c) je to potrebné z iného vážneho dôvodu na ochranu záujmov účastníka alebo záujmov spoločnosti.

(2) Rozhodnutie o ustanovení opatrovníka štátne notárstvo doručí opatrovníkovi a podľa potreby uverejní vyhláškou.

(3) Ak nemôže byť podľa zákona účastník, ktorý potrebuje zákonného zástupcu, zastúpený týmto zástupcom, štátne notárstvo mu ustanoví opatrovníka. Ak ide o zastupovanie maloletého dieťaťa, ustanoví za tohto opatrovníka národný výbor.

Trovy konania

§ 15

(1) Každý účastník platí sám trovy konania, ktoré mu vznikli, a trovy svojho zástupcu, ako aj trovy opatrovníka, ktorý mu bol ustanovený. Spoločné trovy platia účastníci podľa pomeru účastníctva na veci, a ak nemožno pomer zistiť, rovnakým dielom.

(2) Trovy dôkazu platí účastník, ktorý dôkaz navrhol alebo v záujme ktorého sa dôkaz vykonal.

§ 16

(1) Štátne notárstvo môže uložiť účastníkovi, ak nie je oslobodený od notárskeho poplatku, aby zložil preddavok na trovy konania.

(2) O povinnosti na platenie trov konania rozhoduje štátne notárstvo.

Rozhodnutie

§ 17

(1) Štátne notárstvo vydáva rozhodnutie o veci samej, alebo ak je to potrebné alebo účelné, o jej časti. O iných otázkach vydáva štátne notárstvo rozhodnutie, ak je to potrebné s ohľadom na priebeh alebo výsledok konania.

(2) Rozhodnutie obsahuje výrok, odôvodnenie a poučenie o odvolaní a o vykonateľnosti.

(3) Rozhodnutie, ktorým sa celkom vyhovuje návrhu, ktorému nikto neodporoval, nemusí obsahovať odôvodnenie. Rozhodnutie vydané púhym záznamom v spise (§ 19 ods. 2) nemusí obsahovať odôvodnenie ani poučenie o odvolaní a o vykonateľnosti.

§ 18

Ak štátne notárstvo nemôže rozhodnúť preto, že jeho rozhodnutie závisí od skutočnosti, ktorá zostala medzi účastníkmi sporná i po vyšetrení vykonanom štátnym notárstvom na jej objasnenie, a ak nemožno dosiahnuť medzi účastníkmi dohodu, štátne notárstvo preruší konanie až do rozhodnutia o spornej skutočnosti v súdnom, prípadne v inom konaní. Ak nepodá účastník, ktorému to štátne notárstvo uložilo, v určenej lehote návrh na takéto rozhodnutie, štátne notárstvo v konaní pokračuje a rozhodne i o tejto skutočnosti.

§ 19

(1) Rozhodnutie štátne notárstvo vydáva písomne a doručí ho účastníkom. Ak sa konalo pojednávanie, štátne notárstvo prítomným účastníkom rozhodnutie aj vyhlási; ak prítomný účastník vyhlási, že nežiada písomné vyhotovenie vyhláseného rozhodnutia a že sa vzdáva práva odvolania, nemusí sa mu rozhodnutie doručiť.

(2) Rozhodnutie, ktoré celkom vyhovuje návrhu, ktorému nikto neodporoval, môže štátne notárstvo vydať púhym záznamom v spise; to však neplatí, ak sa takýmto rozhodnutím účastníkovi ukladá povinnosť alebo ak účastník žiada jeho doručenie. Púhym záznamom v spise možno vydať aj iné rozhodnutie, proti ktorému nie je prípustné odvolanie, ak účastník nežiada jeho doručenie alebo ak nevyžaduje jeho doručenie povaha veci.

(3) Ak sa má podľa zákona rozhodnutie uverejniť vyhláškou, vyvesí sa po dobu 15 dní na úradnej doske štátneho notárstva. Uplynutie tejto doby nahradzuje doručenie rozhodnutia.

§ 20

Štátne notárstvo je viazané svojím rozhodnutím, len čo ho vyhlásilo; ak nedošlo k vyhláseniu, len čo bolo doručené, a ak nedošlo k jeho vyhláseniu ani k doručeniu, len čo bol o ňom v spise urobený záznam. Rozhodnutím, ktorým sa upravuje len vedenie konania, nie je však štátne notárstvo viazané.

Opravné prostriedky

§ 21

(1) Proti rozhodnutiu štátneho notárstva sa môže účastník odvolať. Odvolanie sa podáva do 15 dní od doručenia rozhodnutia. Odvolanie sa podáva na štátnom notárstve, proti rozhodnutiu ktorého smeruje.

(2) Popri prípadoch ustanovených v tomto zákone nie je prípustné odvolanie, ktorého sa účastník vzdal, a odvolanie proti rozhodnutiu vydanému púhym záznamom v spise. Ďalej nie je prípustné odvolanie proti rozhodnutiu, ktorým

a) sa upravuje vedenie konania;

b) sa povolilo navrátenie lehoty;

c) sa pripustilo späťvzatie návrhu;

d) sa rozhodlo o svedočnom;

e) sa vrátilo podanie na opravu;

f) sa registrovala zmluva.

(3) Odvolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

§ 22

(1) Štátne notárstvo môže samo rozhodnúť o odvolaní, ak je napadnuté rozhodnutie, ktoré sa týka iba odvolateľa, a ak môže odvolaniu celkom vyhovieť.

(2) Ak štátne notárstvo nerozhodne samo podľa odseku 1 o odvolaní, rozhodne o ňom krajský súd.

(3) O sťažnostiach pre porušenie zákona proti právoplatným rozhodnutiam štátnych notárstiev rozhoduje Najvyšší súd.

§ 23

(1) Vydané rozhodnutie, ktoré nemožno napadnúť odvolaním, je právoplatné.

(2) Rozhodnutie je vykonateľné, len čo uplynie lehota na plnenie v ňom určená. Ak v rozhodnutí nie je určená povinnosť na plnenie, je rozhodnutie vykonateľné, len čo nadobudlo právoplatnosť; štátne notárstvo však môže určiť, ak to vyžadujú zvláštne okolnosti prípadu, že takéto rozhodnutie je vykonateľné bez zreteľa na právoplatnosť.

§ 24

Vo veciach právoplatne skončených je prípustná obnova konania s výnimkou rozhodnutí, zrušenie alebo zmenu ktorých možno dosiahnuť podľa tohto zákona inak. O povolení obnovy rozhoduje štátne notárstvo, ktoré vydalo vo veci rozhodnutie.

§ 25
Použitie Občianskeho súdneho poriadku

Ak nie je v tomto zákone ustanovená odchylná úprava, použijú sa na konanie pred štátnym notárstvom ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, ak to povaha veci nevylučuje.

ŠTVRTÁ ČASŤ
OSOBITNÉ USTANOVENIA O KONANÍ

Prvá hlava
Konanie o dedičstve

Všeobecné ustanovenia

§ 26

(1) Na konanie o dedičstve je príslušné štátne notárstvo, v obvode ktorého mal poručiteľ naposledy bydlisko, a ak nemal bydlisko alebo ak ho nemožno zistiť, štátne notárstvo, v obvode ktorého mal naposledy pobyt.

(2) Ak nie je takéto štátne notárstvo, je príslušné štátne notárstvo, v obvode ktorého je poručiteľov majetok. Medzi niekoľkými takto príslušnými štátnymi notárstvami patrí vec tomu štátnemu notárstvu, ktoré prvé urobilo úkon.

(3) Predbežné vyšetrenia (§ 29) a neodkladné opatrenia (§ 30) môže vykonať podľa možnosti a podľa potreby ktorékoľvek štátne notárstvo.

§ 27

(1) Štátne notárstvo začne konanie i bez návrhu, len čo sa dozvie, že niekto zomrel alebo bol vyhlásený za mŕtveho.

(2) Miestny národný výbor poverený vedením matriky oznámi úmrtie vo svojom matričnom obvode štátnemu notárstvu príslušnému na prejednanie dedičstva (§ 26).

§ 28

Účastníkmi konania sú tí, o ktorých možno mať dôvodne za to, že sú poručiteľovými dedičmi, a ak niet takýchto osôb, štát. Poručiteľov veriteľ je účastníkom konania v prípade § 38, v prípade, keď sa vyporiadava jeho pohľadávka, a pri likvidácii dedičstva. V konaní podľa § 32 je účastníkom konania iba ten, kto sa postaral o pohreb (§ 32 ods. 2).

§ 29

(1) V predbežnom vyšetrení si štátne notárstvo obstará údaje potrebné pre zistenie dedičov a pre zistenie poručiteľovho majetku a jeho dlhov. Toto vyšetrenie sa nemusí konať, ak maloletý poručiteľ bol v čase úmrtia v spoločnej domácnosti s rodičmi alebo s jedným z nich a nezanechal majetok.

(2) Ak poručiteľ zanechal závet, štátne notárstvo zistí jeho stav a obsah; to isté urobí štátne notárstvo, ktoré má závet v úschove, na dožiadanie štátneho notárstva, na ktorom sa vedie konanie o dedičstve.

§ 30

(1) Ak to vyžaduje záujem spoločnosti alebo dôležitý záujem účastníkov, štátne notárstvo i bez návrhu urobí neodkladné opatrenia, najmä zabezpečí dedičstvo, zverí veci osobnej potreby manželovi poručiteľa alebo inému členovi domácnosti a postará sa o predaj vecí, ktoré nemožno uschovať bez nebezpečenstva škody alebo nepomerných nákladov. Pri predaji hnuteľných vecí postupuje štátne notárstvo primerane podľa ustanovení o predaji hnuteľných vecí pri výkone rozhodnutia súdom, okrem ak by štátne notárstvo rozhodlo o inom spôsobe predaja.

(2) Zabezpečenie dedičstva sa vykoná najmä uložením na štátnom notárstve alebo u uschovávateľa, zapečatením v poručiteľovom byte alebo na inom vhodnom mieste, zákazom výplaty u dlžníka alebo súpisom na mieste samom.

§ 31

V konaní o dedičstve spolupôsobia národné výbory na dožiadanie štátneho notárstva na zistenie úplného podkladu pre rozhodnutie, predovšetkým súčinnosťou pri predbežnom vyšetrení, pri zabezpečení dedičstva, najmä pri jeho ochrane proti neoprávneným zásahom, pri predaji vecí, pri zisťovaní hodnoty poručiteľovho majetku a pri súpise na mieste samom.

Zastavenie konania

§ 32

(1) Ak poručiteľ nezanechal majetok, štátne notárstvo konanie zastaví.

(2) Ak poručiteľ zanechal nepatrný majetok, môže ho štátne notárstvo vydať tomu, kto sa postaral o pohreb, a konanie zastaviť.

(3) Proti rozhodnutiu podľa odseku 1 a 2 sa nemožno odvolať.

Prejednanie dedičstva

§ 33

(1) Ak konanie nebolo zastavené podľa § 32, štátne notárstvo upovedomí tých, o ktorých možno mať dôvodne za to, že sú dedičmi, o ich dedičskom práve a o možnosti dedičstvo odmietnuť v lehote jedného mesiaca; túto lehotu môže štátne notárstvo z dôležitých dôvodov predĺžiť. Súčasne ich poučí o náležitostiach a o účinkoch odmietnutia dedičstva.

(2) Peňažné organizácie podávajú štátnemu notárstvu v dedičskom konaní na jeho dopyt správy o vkladoch, ak je im známe, že vklad patrí poručiteľovi, alebo ak sú v dopyte uvedené údaje potrebné na zistenie totožnosti vkladu.

§ 34

(1) Štátne notárstvo zistí poručiteľov majetok a jeho dlhy a vykoná súpis aktív a pasív. Vychádza pritom najmä z údajov účastníkov. Tieto údaje a ostatné vyšetrené okolnosti preverí podľa potreby vyšetrením na mieste samom, výsluchom svedkov, listinami alebo inými dôkaznými prostriedkami. Peňažné ústavy podávajú štátnemu notárstvu v dedičskom konaní na jeho dopyt zprávy o

vkladoch, ak je im známe, že vklad patrí poručiteľovi, alebo ak sú v dopyte uvedené údaje potrebné na zistenie totožnosti vkladu.

(2) Pri nehnuteľnostiach štátneho notárstvo preskúma predovšetkým na podklade zápisov v evidencii nehnuteľností (pozemkovej knihe) a za pomoci účastníkov konania a tých, ktorým patria práva k nehnuteľnosti, stav tiarch viaznúcich na nehnuteľnosti a v súpise zahrnie do pasív len tie ťarchy, ktoré podľa vykonaného vyšetrenia nestratili doteraz význam.

(3) Ak to vyžaduje záujem spoločnosti alebo dôležitý záujem účastníkov, štátne notárstvo si obstará znalecký posudok, najmä o všeobecnej cene poručiteľovho majetku. Účastníci sú povinní prispieť štátnemu notárstvu k spoľahlivému a úplnému zisteniu stavu dedičstva. Pokiaľ medzi nimi zostali sporné aktíva alebo pasíva, štátne notárstvo postupuje podľa § 18.

§ 35

Ak mal poručiteľ s pozostalým manželom veci v bezpodielovom spoluvlastníctve, štátne notárstvo určí, ktoré z týchto vecí, prípadne aká ich časť patrí do dedičstva. Ak s týmto rozhodnutím niektorý z dedičov alebo pozostalý manžel nesúhlasí, štátne notárstvo postupuje podľa § 18.

§ 36

Na návrh dedičov štátne notárstvo vyhláškou vyzve veriteľov, aby mu oznámili svoje pohľadávky v lehote, ktorú štátne notárstvo určí vo vyhláške, a poučí ich o tom, že dedičia nezodpovedajú veriteľom, ktorí svoje pohľadávky neoznámili, pokiaľ je uspokojením pohľadávok ostatných veriteľov vyčerpaná cena dedičstva, ktoré dedičia nadobudli.

§ 37

(1) Na podklade zistenia podľa § 34 štátne notárstvo určí všeobecnú cenu majetku, výšku dlhov a čistú hodnotu dedičstva, prípadne výšku jeho predlženia v čase smrti poručiteľa.

(2) Ak štátne notárstvo zistí skôr, než dedičské konanie je právoplatne skončené, nové skutočnosti, ktoré vyžadujú zmenu tohto rozhodnutia, vykoná potrebnú opravu novým rozhodnutím.

§ 38

(1) Účastníci sa môžu dohodnúť o tom, že predlžené dedičstvo sa prenechá veriteľom na úhradu dlhov. Táto dohoda podlieha schváleniu štátneho notárstva, ktoré dohodu schváli, ak neodporuje zákonu ani záujmom spoločnosti; po právoplatnosti tohto rozhodnutia konanie zastaví.

(2) Ak sa po zastavení konania objaví ďalší majetok, postupuje sa podľa odseku 1. Ak zostane majetkový prebytok, prejedná ho štátne notárstvo ako dedičstvo.

§ 39

(1) Ak je len jeden dedič, štátne notárstvo mu potvrdí, že nadobudol dedičstvo.

(2) Ak je niekoľko dedičov a ak sa vyporiadajú na štátnom notárstve medzi sebou o dedičstve dohodou, štátne notárstvo schváli dohodu, ak neodporuje zákonu alebo záujmu spoločnosti. Po právoplatnosti rozhodnutia o schválení dohody štátne notárstvo potvrdí podľa nej nadobudnutie dedičstva.

(3) Ak nedošlo k dohode alebo ak nebola štátnym notárstvom schválená, vykoná štátne notárstvo vyporiadanie medzi dedičmi a rozhodne o tom, čo ktorý z dedičov nadobudol; za súhlasu

veriteľov, ktorých sa vyporiadanie týka, rozhodne aj o tom, ktoré dlhy a akým spôsobom jednotliví dedičia uhradia. Pritom môže tiež určiť povinnosť dedičov vyplatiť sumy potrebné na vyporiadanie dedičstva. Štátne notárstvo môže vykonať vyporiadanie aj tak, že dedičstvo alebo jeho časť predá; pritom postupuje pri nehnuteľnostiach primerane podľa ustanovení o výkone rozhodnutia predajom nehnuteľností a pri hnuteľných veciach primerane podľa ustanovení o predaju hnuteľných vecí pri výkone rozhodnutia súdom.

§ 40

Ak je predmetom dedičstva poľnohospodársky podnik alebo poľnohospodárska alebo lesná pôda, štátne notárstvo za súčinnosti miestneho národného výboru vedie dedičov k takej dohode, ktorá by najlepšie vyhovovala potrebám poľnohospodárskej (lesnej) výroby. Ak by k takej dohode nedošlo, štátne notárstvo rozhodne o vyporiadaní medzi dedičmi podľa tej istej zásady.

§ 41

Dedičia môžu veci patriace do dedičstva počas dedičského konania predať alebo urobiť iné opatrenia, presahujúce rámec obvyklého hospodárenia, len s privolením štátneho notárstva.

§ 42

(1) Rozhodnutím podľa § 38 a 39 je prejednanie dedičstva skončené.

(2) Po právoplatnosti tohto rozhodnutia štátne notárstvo zruší opatrovníctvo a vykonané zabezpečenia dedičstva; taktiež zruší všetky zákazy výplaty vkladov, poistiek a iných hodnôt, ktoré boli v konaní o prejednaní dedičstva nariadené alebo podľa zákona vykonané. Zároveň oznámi organizáciám, v ktorých sú tieto hodnoty uložené, komu sa majú vydať.

(3) Hodnoty uvedené v odseku 2 možno však vydať dedičom, len ak boli zaplatené notárske poplatky a pohľadávky socialistických organizácií. Okolnosť, že nie sú zaplatené pohľadávky socialistických organizácií, nebráni tomu, aby zabezpečené hodnoty boli vydané, ak uplynuli tri mesiace od právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa prejednanie dedičstva skončilo, a ak bol poplatok z dedičstva celkom zaplatený.

§ 43

(1) Ak je dedičstvo predlžené a ak nedôjde k dohode podľa § 38, môže byť nariadená likvidácia dedičstva. Štátne notárstvo o tom rozhodne bez návrhu alebo na návrh účastníka. Štátne notárstvo rovnako postupuje, ak štát navrhol likvidáciu dedičstva preto, že veriteľ odmietol prijať na úhradu svojej pohľadávky vec z dedičstva.

(2) V rozhodnutí o nariadení likvidácie štátne notárstvo urobí výzvu, aby mu veritelia oznámili svoje pohľadávky v lehote, ktorú štátne notárstvo vo vyhláške určí, a upozorní ich, že pohľadávky, ktoré nebudú pri likvidácii uspokojené, zaniknú.

(3) Len čo rozhodnutie o nariadení likvidácie dedičstva nadobudlo právoplatnosť, nepostupuje sa už podľa ustanovení § 38 až 42.

§ 44

(1) Likvidáciu dedičstva štátne notárstvo vykoná predajom všetkých poručiteľových vecí podľa ustanovení o predaji vecí pri výkone rozhodnutia. Do likvidačnej podstaty patria i veci, ktoré by inak nepodliehali výkonu rozhodnutia.

(2) O veciach, ktoré sa nepodarilo takto predať, rozhodne štátne notárstvo, že pripadajú štátu s účinnosťou ku dňu smrti poručiteľa. Hodnota týchto vecí sa nezapočítava štátu na jeho prípadný dedičský podiel ani na jeho pohľadávku, ak je veriteľom poručiteľa. Ak sú na veciach, ktoré pripadnú štátu, zabezpečené vecné práva, bremená alebo obmedzenia prevodu nehnuteľnosti, zanikajú ku dňu smrti poručiteľa.

(3) Právoplatným skončením likvidácie zaniknú proti dedičom neuspokojené pohľadávky veriteľov. Ak však vyjde najavo ďalší poručiteľov majetok, štátne notárstvo ho rozdelí bez zreteľa na tento zánik.

§ 45

(1) Štátne notárstvo vykoná rozvrh výťažku predaja medzi veriteľov.

(2) Z likvidačnej podstaty štátne notárstvo postupne uhradí pohľadávky podľa týchto skupín:

a) náklady poručiteľovej choroby a primeraného pohrebu, trovy konania a splatné výživné,

b) dlžné dane a poplatky,

c) ostatné pohľadávky.

(3) Ak úhrn pohľadávok v prvej skupine prevyšuje likvidačnú podstatu, tieto pohľadávky sa uhradia pomerne. Obdobne sa postupuje i v ďalších skupinách, pričom však v skupine c) sa uhradia pred ostatnými pohľadávkami pohľadávky zabezpečené obmedzením prevodu nehnuteľnosti alebo záložnými právami a pohľadávky náhrady práv a vecných bremien podľa ich poradia.

§ 46

Ak sa dodatočne zistí, že poručiteľ žije, alebo ak bolo zrušené jeho vyhlásenie za mŕtveho, štátne notárstvo zruší rozhodnutie o dedičstve podľa § 38 a 39.

§ 47

Ak sa objaví po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie o dedičstve skončilo, nejaký poručiteľov majetok alebo dlh, štátne notárstvo vykoná o tomto majetku dedičské konanie.

§ 48

Rozhodnutie štátneho notárstva nebráni, okrem prípadu, keď sa vykonala likvidácia dedičstva, tomu, kto nebol účastníkom dedičského konania, z ktorého rozhodnutie vzišlo, aby sa domáhal svojho práva v občianskom súdnom konaní.

§ 49
Vzťah k cudzine

(1) Ak prejednanie dedičstva nepatrí do právomoci československého štátneho notárstva, štátne notárstvo vykoná predbežné vyšetrenie a vydá účastníkom na ich žiadosť úradné potvrdenie o výsledku tohto vyšetrenia.

(2) Ak sa má vydať majetok do cudziny, štátne notárstvo o tom upovedomí československých dedičov a veriteľov vyhláškou; známym účastníkom sa táto vyhláška doručí.

Druhá hlava
Konanie o umorovaní listín

§ 50

(1) Na prejednanie návrhu, aby bola listina vyhlásená za umorenú, je príslušné štátne notárstvo, v obvode ktorého má navrhovateľ bydlisko, a ak nemá bydlisko, v obvode ktorého sa zdržuje. Ak sa navrhovateľ nezdržuje v Československej socialistickej republike, je príslušné štátne notárstvo, v obvode ktorého je platobné miesto.

(2) Návrh na umorenie listiny môže podať, kto má na tom právny záujem.

§ 51

(1) Umoriť možno stratenú alebo zničenú listinu, ktorú treba predložiť na uplatnenie práva.

(2) V konaní na štátnom notárstve nemožno umoriť peniaze, loterné lósy, stávkové lístky, vkladné knižky, lístky a známky denného obehu (vstupenky, cestovné lístky a pod.) a listiny, na podklade ktorých možno uplatniť len nárok na vedľajšie plnenie.

§ 52

Účastníkmi konania sú navrhovateľ, ten, kto je podľa listiny povinný plniť, ten, kto má listinu, a ten, kto podal námietky.

§ 53

V návrhu na umorenie listiny treba uviesť skutočnosti, z ktorých vyplýva, že z listiny alebo na jej základe možno uplatniť nejaké právo. Je potrebné predložiť odpis listiny alebo označiť listinu, jej vystaviteľa, prípadne i iné osoby podľa listiny zaviazané, ako aj také údaje, ktoré listinu odlišujú od iných listín toho istého druhu. Ak je v listine uvedená určitá suma, treba uviesť i tento údaj.

§ 54

(1) Ak štátne notárstvo zistí, že listina, umorenie ktorej bolo navrhnuté, nebola vystavená alebo že nie je stratená ani zničená, alebo umoreniu bránia iné prekážky, konanie zastaví.

(2) Inak štátne notárstvo uverejní vyhlášku obsahujúcu výzvu, aby sa ten, kto má listinu, prihlásil do jedného roka na štátnom notárstve, ktoré vydalo vyhlášku, a podľa možnosti predložil listinu, alebo aby podal námietky proti návrhu.

(3) Ak sa umoruje zmenka, štátne notárstvo zakáže, aby sa podľa nej platilo, a uverejní vyhlášku, v ktorej určí lehotu dvoch mesiacov namiesto lehoty uvedenej v odseku 2.

§ 55

(1) Ak ide o listinu na doručiteľa, vyhlášková lehota sa skončí až za rok po zročnosti pohľadávky z listiny. O poistkách na doručiteľa platí však ustanovenie § 54 ods. 2.

(2) Lehota (§ 54) sa počíta pri zmenke, ak nie je ešte zročná, od prvého dňa po jej zročnosti; ak je už zročná, odo dňa uverejnenia vyhlášky.

§ 56

(1) Od začatia konania až do jeho právoplatného skončenia neplynie proti navrhovateľovi premlčacia doba, lehota pre zánik práva ani lehota určená na výplatu peňažnej sumy podľa listiny.

(2) Ten, komu bola vyhláška doručená alebo kto sa o nej mohol pri náležitej starostlivosti dozvedieť, nesmie pod následkami neplatnosti nakladať právami z umorovanej listiny, robiť výplaty alebo iné plnenia podľa nej, previesť ju alebo vykonať na nej zmeny. Ten, kto je podľa listiny zaviazaný, je povinný zadržať predloženú listinu a oznámiť štátnemu notárstvu, kto ju predložil.

(3) Rozhodnutie podľa odseku 2 môže štátne notárstvo na žiadosť navrhovateľa vydať už pred vydaním vyhlášky. Rozhodnutie o tom štátne notárstvo doručí účastníkom a uverejní vyhláškou.

§ 57

(1) Ak sa začalo umorovacie konanie o zmenke, je navrhovateľ, ktorý sa vykáže vyhláškou, oprávnený žiadať zaplatenie zmenky, ak dá primeranú zábezpeku, dokiaľ nie je zmenka vyhlásená za umorenú. Ak nedá túto zábezpeku, môže žiadať zloženie dlžnej sumy do úschovy štátneho notárstva.

(2) Ustanovenia o umorení zmenky sa primerane použijú na umorenie šeku.

§ 58

Štátne notárstvo preskúma prihlášku toho, kto má listinu, a zistí jeho námietky. Ak pritom zistí, že listina nie je stratená alebo zničená, alebo že neboli podmienky pre začatie umorovacieho konania, konanie zastaví.

§ 59

(1) Ak uplynula lehota a ak nedôjde k zastaveniu konania, štátne notárstvo na ďalší návrh vyhlási listinu za umorenú. Návrh je potrebné podať do jedného mesiaca po uplynutí lehoty.

(2) Ak sa taký návrh nepodá, štátne notárstvo konanie zastaví. Na tento následok je potrebné navrhovateľa výslovne upozorniť vo vyhláške, ktorá sa mu doručí (§ 54 ods. 2).

§ 60

Rozhodnutie o umorení listiny nahradzuje umorenú listinu, dokiaľ ten, kto je podľa listiny zaviazaný, nevydá za ňu oprávnenému náhradnú listinu.

Tretia hlava
Konanie o registrácii zmlúv

§ 61

(1) Na registráciu zmluvy je príslušné štátne notárstvo, v obvode ktorého je nehnuteľnosť, ktorej sa zmluva týka. Ak sú nehnuteľnosti, ktoré sú predmetom zmluvy, v obvode niekoľkých štátnych notárstiev, vykoná každé z nich konanie o registrácii zmluvy, pokiaľ ide o nehnuteľnosť, ktorá je v jeho obvode.

(2) Konanie o registrácii, účastníkmi ktorého sú účastníci zmluvy, štátne notárstvo začne na ohlásenie ktoréhokoľvek z nich.

(3) Ak účastník zmluvy o obmedzení prevodu nehnuteľnosti ohlási, že obmedzenie prevodu zaniklo, štátne notárstvo tieto údaje preskúma ako pri registrácii zmluvy (§ 63).

§ 62

(1) Účastníci zmluvy ohlásia zmluvu na registráciu príslušnému štátnemu notárstvu; ak má zmluvu registrovať niekoľko štátnych notárstiev, stačí ohlásenie ktorémukoľvek z nich.

(2) Zmluva sa ohlasuje na registráciu predložením jej prvopisu a ďalej dvoch odpisov pre každé štátne notárstvo vykonávajúce registráciu.

§ 63

(1) Štátne notárstvo preskúma, či je zmluva, ktorá bola ohlásená na registráciu, platná, najmä či sa svojím obsahom neprieči zákonu alebo ho neobchádza alebo inak neodporuje záujmom spoločnosti. Za tým účelom štátne notárstvo tiež vždy vyžiada stanovisko miestneho národného výboru obce, kde je nehnuteľnosť. Účastníci sú povinní preukázať štátnemu notárstvu skutočnosti potrebné na preskúmanie platnosti zmluvy; túto povinnosť majú i vtedy, ak štátne notárstvo uskutočňuje konanie bez ich ohlásenia. Ak nemožno tieto skutočnosti, najmä oprávnenie účastníka nakladať nehnuteľnosťou, preukázať inak, treba predložiť o nich písomné vyhlásenie účastníka.

(2) Štátne notárstvo ďalej preskúma predovšetkým na podklade zápisov v evidencii nehnuteľností (pozemkovej knihe) a za pomoci účastníkov právneho úkonu, ako aj tých, ktorí majú k nehnuteľnosti nejaké práva, stav tiarch viaznúcich na nehnuteľnosti a nalieha na účastníkov právneho úkonu, aby záväzky, ktorých sa tieto obmedzenia a ťarchy týkajú, pokiaľ už nestratili význam, uspokojili, alebo aby nadobúdateľ nehnuteľnosti prevzal príslušné ťarchy viaznúce na nehnuteľnosti. Na ten účel štátne notárstvo určí účastníkom primeranú lehotu.

§ 64

(1) Ak štátne notárstvo na zmluve nezistí nedostatky, prípadne ak sa tieto nedostatky v primeranej lehote určenej štátnym notárstvom odstránili, a ak niet dôvodu pre postup uvedený v odseku 2, štátne notárstvo zmluvu registruje.

(2) Ak nie sú splnené podmienky pre registráciu, štátne notárstvo rozhodne, že registráciu odmieta, a prvopis zmluvy s ostatnými predloženými dokladmi vráti ohlasovateľovi, len čo rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť.

§ 65

(1) Rozhodnutie o registrácii štátne notárstvo vyznačí na prvopise zmluvy s doložkou, že dňom, ktorý je v nej uvedený, nastávajú právne účinky registrácie. Prvopis zmluvy štátne notárstvo vráti ohlasovateľovi. Zároveň štátne notárstvo zašle overený odpis zmluvy s vyznačením jej registrácie príslušnému orgánu Ústrednej správy geodézie a kartografie v okrese (ďalej len „orgán geodézie").

(2) Štátne notárstvo vedie zbierku overených odpisov registrovaných zmlúv.

(3) Ak zanikne obmedzenie viaznúce na nehnuteľnosti, štátne notárstvo na návrh to vyznačí na prvopise zmluvy i na jej odpise založenom v zbierke registrovaných zmlúv a oznámi to orgánu geodézie s poukazom na registrovanú zmluvu.

Štvrtá hlava
Konanie o úschovách

§ 66

(1) Na prijatie peňazí a vecí do úschovy je príslušné ktorékoľvek štátne notárstvo, okrem prípadov zabezpečenia dedičstva, v ktorých je príslušné iba štátne notárstvo prejednávajúce dedičstvo alebo štátne notárstvo ním dožiadané. Ak má ďalšie opatrenie s predmetom úschovy robiť iné štátne notárstvo alebo súd, je potrebné ich upovedomiť.

(2) Peniaze a iné hodnoty patriace osobám, ohľadne ktorých sa vedie opatrovníctvo, ako aj preddavky a iné platby, ktoré bezprostredne súvisia so súdnym konaním, sa skladajú na súde.

(3) Prijatie peňazí alebo vecí do úschovy štátne notárstvo odmietne, ak by odporovalo zákonu alebo záujmu spoločnosti.

§ 67

Konanie sa začína na návrh.

§ 68

Účastníkom konania je ten, kto peniaze alebo veci do úschovy skladá, ten, pre koho sú peniaze alebo veci určené, a ďalej osoba, ktorá uplatňuje právo na predmet úschovy.

§ 69

(1) Štáne notárstvo prijíma do úschovy peniaze a hnuteľné veci, ktoré sa u neho skladajú

a) účastníkom za účelom splnenia dlhu,

b) v súvislosti s konaním o dedičstve,

c) v súvislosti s trestným alebo iným súdnym konaním,

d) v ďalších prípadoch podľa osobitných predpisov.

(2) Štátne notárstvo ďalej prijíma na žiadosť účastníka do úschovy

a) listiny, najmä závety, s výnimkou listín, obsah ktorých nemôže posúdiť,

b) peniaze, ak mu boli odovzdané, aby ich vydalo určitému príjemcovi alebo aby ich zložilo na súde alebo na inom štátnom orgáne, alebo ak majú byť podľa vôle účastníka zábezpekou pre určitý účel.

§ 70

Ak si úschova vyžiada trovy, štátne notárstvo uloží zložiteľovi, aby dal primeraný preddavok na trovy. Ak sa preddavok v určenej lehote nezaplatí, štátne notárstvo odmietne prijať vec do úschovy; štátne notárstvo taktiež odmietne prijatie do úschovy, ak sa nenájde vhodný spôsob uschovania alebo ak sa vec nehodí na úschovu.

§ 71

Ak je na štátnom notárstve zložená náhrada za vyvlastnený majetok, štátne notárstvo vydá zloženú sumu oprávneným, ak možno ich uplatňované nároky zo zloženej sumy plne uspokojiť alebo ak došlo medzi nimi k dohode o rozvrhu; inak štátne notárstvo vydá zloženú sumu oprávneným podľa právoplatného rozhodnutia súdu o rozvrhu. Tým nie sú dotknuté predpisy o

skladaní náhrad za takýto majetok nadobúdaný socialistickými organizáciami od občanov a nesocialistických organizácií.

§ 72

(1) Predmet úschovy podľa § 69 ods. 1 písm. a) štátne notárstvo vydá oprávnenému na jeho žiadosť. Súhlas zložiteľa na vydanie predmetu úschovy je potrebný len vtedy, ak ku zloženiu došlo pre tvrdenú spornosť práva alebo ak to zložiteľ uviedol ako podmienku.

(2) Ak štátne notárstvo právoplatne odmietne prijatie veci do úschovy, vráti ju zložiteľovi.

(3) Zložiteľovi štátne notárstvo ďalej vydá predmet úschovy na jeho žiadosť,

a) ak oprávnený nebol doteraz o zložení štátnym notárstvom upovedomený,

b) ak si to zložiteľ vymieni pri zložení,

c) ak oprávnený štátnemu notárstvu vyhlási, že predmet úschovy neprijíma.

§ 73

(1) Štátne notárstvo vydá zložiteľovi predmet úschovy podľa § 69 ods. 1 písm. a) na jeho žiadosť ďalej i vtedy, ak s tým súhlasí oprávnený. Inej osobe žiadajúcej o vydanie predmetu úschovy štátne notárstvo ho vydá len za súhlasu zložiteľa a oprávneného.

(2) Predmet úschovy možno zložiteľovi vydať aj vtedy, ak sa oprávnený nevyjadrí v lehote určenej štátnym notárstvom, hoci bol na dôsledky nevyjadrenia upozornený.

(3) Ak bol súhlas na vydanie predmetu úschovy odopretý, možno ho nahradiť právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného príslušného štátneho orgánu, ktorý určil, že ten, kto vydaniu odporoval, je povinný súhlasiť s vydaním predmetu úschovy žiadateľovi.

§ 74

(1) Štátne notárstvo, ktoré má úschovy podľa § 69 ods. 1 písm. a) a ods. 2 písm. b), vydá po uplynutí lehôt uvedených v odseku 2 rozhodnutie, v ktorom uvedie, že predmet úschovy pripadne štátu, ak sa oň nikto neprihlási do jedného roka odo dňa vyhlásenia, a že tým zaniknú práva účastníkov i iných osôb k predmetu úschovy. Toto rozhodnutie štátne notárstvo uverejní vyhláškou.

(2) K postupu podľa odseku 1 môže dôjsť, len ak uplynula doba troch rokov od právoplatnosti rozhodnutia, ktorým boli peniaze alebo veci prijaté do úschovy, a v ostatných prípadoch odo dňa zloženia.

(3) Ak dôjde v ročnej lehote žiadosť o vydanie úschovy, štátne notárstvo postupuje obdobne podľa ustanovení § 72.

§ 75

(1) Ak pripadne predmet úschovy štátu ako stará úschova, zaniknú práva účastníkov i iných osôb k predmetu úschovy.

(2) V ostatných prípadoch prijatím veci do notárskej úschovy, jej vrátením alebo vydaním nie sú dotknuté práva účastníkov ani iných osôb k predmetu úschovy.

§ 76

Podľa ustanovení § 70 až 75 sa postupuje aj vtedy, ak oprávnený nie je v čase realizácie dedičstva známy alebo ak je jeho pobyt neznámy, alebo ak sa štátnemu notárstvu odovzdá vec dôležitá pre trestné konanie alebo vec, ktorú obvinený pravdepodobne získal trestným činom, prípadne suma za ne utŕžená.

§ 77

Ak je na štátnom notárstve uložený závet, môže ho štátne notárstvo vydať na žiadosť závetcu alebo jeho splnomocnenca, ktorý sa preukáže plnomocenstvom závetcu, výslovne ho na to splnomocňujúceho.

§ 78
Zvláštne úschovy

Ak štátne notárstvo prijíma do úschovy veci v prípadoch ustanovených osobitnými zákonnými predpismi, spravuje sa ustanoveniami príslušného predpisu, a ak ich niet, ustanoveniami tohto zákona o úschovách, a to primerane podľa povahy úschovy a jej účelu. Ustanovenia o starých úschovách (§ 74) však nemožno pri týchto úschovách použiť.

Piata hlava
Výkon rozhodnutia predajom nehnuteľnosti

§ 79

(1) Ak súd nariadi výkon rozhodnutia predajom nehnuteľnosti, predaj z podnetu súdu vykonáva štátne notárstvo, v obvode ktorého je nehnuteľnosť, po právoplatnosti súdneho rozhodnutia.

(2) Štátne notárstvo obstará odhad nehnuteľnosti a určí odhadnú cenu; odhad nemusí obstarať, ak nehnuteľnosť bola odhadnutá v dobe jedného roka pred dňom, keď nariadenie výkonu rozhodnutia nadobudlo právoplatnosť.

(3) Štátne notárstvo upovedomí o nariadenom predaji všetkých veriteľov, v prospech ktorých je u neho zaregistrované obmedzenie prevodu nehnuteľnosti, ak aj osoby, pre ktoré viaznu na nehnuteľnosti iné ťarchy.

Predaj nehnuteľností v osobnom vlastníctve

§ 80

(1) Ak sa predáva rodinný domček alebo iná stavba, ktorá môže byť v osobnom vlastníctve, štátne notárstvo to uverejní vyhláškou.

(2) Vo vyhláške sa uvedie nehnuteľnosť, jej odhadná cena a výzva, aby sa v určenej lehote prihlásili záujemci. Vyhlášku štátne notárstvo uverejní a požiada miestny národný výbor, v obvode ktorého je nehnuteľnosť, aby ju uverejnil spôsobom v mieste obvyklým.

(3) Ak sa predáva spoluvlastnícky podiel nehnuteľnosti, ktorá je v osobnom spoluvlastníctve občanov, štátne notárstvo ho ponúkne predovšetkým ostatným spoluvlastníkom a určí im primeranú lehotu na vyjadrenie, či podiel kúpia. Ak sa v tejto lehote ku kúpe neprihlásia, štátne notárstvo postupuje podľa odsekov 1 a 2.

§ 81

Ak sa prihlási niekoľko záujemcov, vyžiada si štátne notárstvo stanovisko príslušného miestneho národného výboru o tom, ktorému záujemcovi by bolo vhodné nehnuteľnosť predať.

Predaj ostatných nehnuteľností

§ 82

(1) Ak sa predávajú poľnohospodárske alebo iné nezastavané pozemky a ďalej stavby, ktoré nemôžu byť v osobnom vlastníctve, okresný národný výbor, v obvode ktorého je nehnuteľnosť, oznámi štátnemu notárstvu na jeho dožiadanie, ktorej socialistickej organizácii sa má nehnuteľnosť ponúknuť.

(2) Ak má o nehnuteľnosť záujem niektorý národný výbor, štátne notárstvo predá nehnuteľnosť jemu.

§ 83

(1) Ak okresný národný výbor neoznačí do tridsiatich dní od dožiadania štátneho notárstva organizáciu, ktorej by sa mala nehnuteľnosť ponúknuť, štátne notárstvo nehnuteľnosť ponúkne socialistickým organizáciám, ktoré by ju podľa jeho názoru najviac potrebovali, a oznámi krajskému národnému výboru, že bol nariadený predaj nehnuteľnosti.

(2) Ak sa prihlási niekoľko záujemcov, okresný národný výbor, v obvode ktorého je nehnuteľnosť, oznámi štátnemu notárstvu na jeho dožiadanie, ktorej z prihlásených organizácií má nehnuteľnosť predať.

Spoločné ustanovenia o predaji

§ 84

Ak sa neprihlási do šiestich mesiacov odo dňa, keď boli záujemci vyzvaní, aby sa prihlásili, alebo keď bolo nariadenie predaja oznámené krajskému národnému výboru, žiadny záujemca alebo ak sa nepodarí nehnuteľnosť predať žiadnemu z prihlásených záujemcov, štátne notárstvo to oznámi súdu.

§ 85

Nehnuteľnosť sa predáva za odhadnú cenu. Záujemca o kúpu s výnimkou národného výboru alebo iného štátneho orgánu musí cenu zložiť na štátnom notárstve pred predajom. Za vady predanej nehnuteľnosti štát nezodpovedá.

§ 86

(1) Predaj sa uskutočňuje rozhodnutím štátneho notárstva.

(2) Po právoplatnosti rozhodnutia štátne notárstvo vydá nadobúdateľovi nehnuteľnosti potvrdenie o tom, že mu nehnuteľnosť bola pri výkone rozhodnutia predaná a že nadobudol vlastníctvo dňom právoplatnosti rozhodnutia podľa odseku 1.

§ 87

Zo zaplatenej ceny predaja štátne notárstvo zrazí trovy predaja a výťažok predaja po zrážke trov predaja a poplatkov z neho vyrubených zašle súdu, aby ho vyplatil oprávneným podľa právoplatného rozhodnutia súdu o rozvrhu výťažku.

§ 88

Podľa § 80 a 81 postupuje štátne notárstvo aj vtedy, ak sa spoločne so stavbou, ktorá môže byť v osobnom vlastníctve, predáva pozemok (stavebná parcela, na ktorej stojí stavba, priľahlá záhrada).

PIATA ČASŤ
OSTATNÁ ČINNOSŤ ŠTÁTNEHO NOTÁRSTVA

Všeobecné ustanovenia

§ 89

Štátne notárstvo poskytuje občanom a socialistickým organizáciám právne porady z odboru svojej činnosti, poučuje ich o ich právach a povinnostiach a dáva im návod na úkony, ktoré je potrebné vykonať na štátnom notárstve. Tiež zabezpečuje, aby občania boli pri úkonoch pred štátnym notárstvom riadne zastúpení (§ 14).

§ 90

(1) V tejto svojej činnosti štátne notárstvo skúma, či žiadaný úkon sa neprieči zákonu alebo záujmu spoločnosti. Ak má dôvodne za to, že tomu tak je, úkon odmietne. O vylúčení pracovníkov štátnych notárstiev z tejto činnosti platí ustanovenie § 12.

(2) Štátne notárstvo môže spísať listinu o právnom úkone len vtedy, ak má preukázané, že účastníci sú na tento úkon oprávnení. Ak to nemožno preukázať inak, štátne notárstvo vychádza z vyhlásenia účastníkov; takéto vyhlásenie treba pojať do listiny.

(3) Notárske zápisnice a ich rovnopisy, protesty zmeniek a iných listín, osvedčenia, overenia a výpisy z pozemkových kníh sú verejnými listinami.

Notárske zápisnice o právnych úkonoch

§ 91

Štátne notárstvo spisuje účastníkom podľa ich vyhlásenia notárske zápisnice o zmluvách, závetoch a iných právnych úkonoch. V notárskej zápisnici môže pokračovať štátne notárstvo, ktoré notársku zápisnicu spísalo, alebo štátne notárstvo ním dožiadané.

§ 92

(1) Notárska zápisnica musí obsahovať:

a) miesto a čas úkonu,

b) označenie štátneho notárstva a jeho sídlo, ako aj meno a priezvisko štátneho notára, pred ktorým účastníci notársku zápisnicu podpísali,

c) meno, priezvisko, zamestnanie a bydlisko (pracovisko) účastníkov, zástupcov, svedkov, dôverníkov a tlmočníkov,

d) údaj, či sú účastníci spôsobilí na právne úkony,

e) obsah úkonu,

f) potvrdenie, že zápisnica bola po prečítaní účastníkmi schválená,

g) podpisy účastníkov, svedkov, dôverníkov a tlmočníkov,

h) odtlačok guľatej pečiatky štátneho notárstva a podpis štátneho notára.

(2) Ak štátny notár nepozná účastníkov, svedkov úkonu, dôverníkov alebo tlmočníkov osobne, musí sa mu totožnosť preukázať úradným preukazom alebo potvrdiť dvoma svedkami totožnosti. Ak štátny notár nepozná týchto svedkov osobne, musí sa mu ich totožnosť preukázať úradným preukazom. Ak sa údaje podľa odseku 1 pod písm. d) opierajú len o vyhlásenie účastníkov, uvedie sa táto okolnosť v zápisnici.

§ 93

(1) Ak štátne notárstvo spisuje notársku zápisnicu s niekym, kto nemôže čítať alebo písať, priberie dvoch svedkov úkonu.

(2) Títo svedkovia musia byť prítomní pri prejave účastníka o tom, čo sa má pojať do zápisnice, a pri predčítaní zápisnice i jej schválení tým účastníkom, v záujme ktorého boli pribratí.

(3) Štátny notár môže pribrať svedkov úkonu i v iných prípadoch, ak to považuje za účelné.

§ 94

Svedkami totožnosti a svedkami úkonu nemôžu byť maloletí, ďalej tí, ktorí pre svoj telesný alebo duševný stav nie sú schopní vydať svedectvo, alebo tí, ktorí nemôžu čítať alebo písať. Ďalej nimi nemôžu byť osoby blízke účastníkom, ďalej tí, ktorí sú na veci zúčastnení, a pracovníci štátneho notárstva, ktorí zápisnicu spisujú.

§ 95

(1) Ak je účastník hluchý alebo nemý, ak však môže čítať a písať, musí si zápisnicu sám prečítať a v nej vlastnou rukou pripísať, že ju čítal a že ju schvaľuje. Ak nemôže čítať alebo písať, musí byť okrem svedkov úkonu pribratý jeho dôverník, ktorý sa s ním vie dorozumieť. Jeho prostredníctvom štátny notár zistí, či účastník zápisnicu schvaľuje.

(2) Dôverník musí mať náležitosti spôsobilého svedka; môže ním však byť i osoba účastníkovi blízka.

§ 96

(1) Ak účastník alebo niektorý svedok úkonu nepozná jazyk, v ktorom sa zápisnica spisuje, priberie sa tlmočník. Tlmočník musí mať náležitosti spôsobilého svedka (§ 94), môže ním však byť aj pracovník štátneho notárstva, ktorý notársku zápisnicu spisuje.

(2) Ak štátny notár pozná jazyk, v ktorom koná účastník alebo svedok, možno upustiť od pribrania tlmočníka.

§ 97

(1) Notárske zápisnice sa uschovávajú na štátnom notárstve a nesmú sa nikomu vydať.

(2) Notárska zápisnica môže sa požičať len súdu alebo prokurátorovi s výnimkou notárskej zápisnice o závete, ktorú nemožno požičať nikomu.

(3) Výnimku z ustanovení odsekov 1 a 2 môže ustanoviť Ministerstvo spravodlivosti.

§ 98

(1) Z notárskych zápisníc, s výnimkou závetu, možno vydávať rovnopisy.

(2) Ak nie je v zápisnici určené inak, môžu sa jej rovnopisy vydať účastníkom alebo ich zástupcom, a to i opätovne. Niekomu inému môžu sa vydať, len keď všetci účastníci k tomu privolia v pôvodnej alebo osobitne o tom spísanej zápisnici.

(3) Tým, ktorí osvedčia na veci právny záujem, možno vydať zo zápisnice obyčajné alebo overené odpisy.

Spisovanie iných písomností

§ 99

(1) Ak to súvisí s jeho činnosťou, štátne notárstvo môže spísať účastníkom aj písomnosti, ktoré nemajú formu notárskej zápisnice, najmä vyhlásenia s právnymi účinkami, ako aj podania na štátne orgány. O zmluve môže štátne notárstvo takú písomnosť spísať len vtedy, ak účastníkom zmluvy je socialistická organizácia alebo devízový cudzozemec a ak zmluva nevyžaduje notársku formu.

(2) Ak štátne notárstvo spisuje závet, urobí tak vždy vo forme notárskej zápisnice. Len vo forme notárskej zápisnice možno urobiť písomné právne úkony, pri ktorých osobne konajú tí, ktorí nemôžu písať alebo čítať.

Osvedčovanie právne významných skutočností

§ 100

(1) Štátne notárstvo na žiadosť účastníka osvedčuje skutočnosti, ktoré by mohli byť podkladom pre uplatňovanie práv alebo ktorými by mohli byť spôsobené právne následky, najmä tiež protestuje zmenky a iné listiny, ktoré treba predložiť na uplatnenie práva. O zistení skutočnosti spíše notársku zápisnicu, pre ktorú platia primerane ustanovenia o notárskych zápisniciach o právnych úkonoch. Z notárskych zápisníc možno vydávať notárske osvedčenia a odpisy, pre ktoré primerane platia ustanovenia § 98 ods. 2 a 3.

(2) Štátne notárstvo overuje pravosť podpisu na listinách a odpisy (fotokópie) listín; pri púhom overení nie je štátne notárstvo zodpovedné za obsah listiny ani za splnenie poplatkových povinností. Overenie nevykoná na listinách, obsah ktorých nemôže spoľahlivo posúdiť alebo obsah ktorých je zrejme v rozpore s právnymi predpismi alebo záujmom spoločnosti.

Správa pozemkových a železničných kníh

§ 101

(1) Štátne notárstvo vedie správu pozemkových a železničných kníh. Vydáva z nich výpisy na žiadosť súdu, prokuratúry, iných štátnych orgánov a organizácií, spoločenských organizácií a advokátskych poradní, a ak preukážu právny záujem, i na žiadosť iných organizácií. Vlastníkovi nehnuteľnosti, i bývalému, a tomu, kto má vecné právo k nehnuteľnosti, môže štátne notárstvo vydať výpis z pozemkových kníh, ak na vydaní osvedčí právny záujem a ak tomu nebráni dôležitý záujem spoločnosti.

(2) Pracovníci orgánov a organizácií uvedených v odseku 1 môžu za podmienok tam uvedených pri plnení svojich úloh sami robiť odpisy, výpisy a poznámky z pozemkových a železničných kníh.

(3) Pozemkové knihy má v úschove štátne notárstvo, v obvode ktorého sú zapísané nehnuteľnosti. Ministerstvo spravodlivosti po dohode s Ministerstvom dopravy určí, ktoré štátne notárstva majú v úschove železničné knihy.

Spolupôsobenie pri evidencii nehnuteľností

§ 102

(1) Ak je predmetom dedičského konania nehnuteľnosť, štátne notárstvo zašle orgánu geodézie svoje právoplatné rozhodnutie, ktorým bolo skončené dedičské konanie, a zároveň mu oznámi, ktoré obmedzenia viaznúce na nehnuteľnosti majú sa v evidencii nehnuteľností zapísať.

(2) Ak štátne notárstvo vykoná registráciu zmluvy, zašle jej odpis orgánu geodézie a súčasne mu oznámi, ktoré obmedzenia viaznúce na nehnuteľnostiach majú sa v evidencii nehnuteľností zapísať. Ak predmetom zmluvy nie je prevod celej nehnuteľnosti alebo ak je predmetom zmluvy iba obmedzenie prevodu nehnuteľnosti, štátne notárstvo oznámi orgánu geodézie súčasne všetky údaje potrebné na to, aby právne vzťahy k celej nehnuteľnosti a príslušné obmedzenia mohli sa v evidencii nehnuteľností zapísať.

(3) Ak štátne notárstvo pri nariadení výkonu rozhodnutia súdom vykoná predaj nehnuteľnosti, zašle orgánu geodézie potvrdenie o tom, komu sa nehnuteľnosť predala a ktorým dňom nadobudol ten, komu sa nehnuteľnosť predala, vlastníctvo.

§ 103

Len čo štátne notárstvo zašle orgánu geodézie rozhodnutie podľa § 102 ods. 1 až 3, uzavrie príslušnú vložku pozemkovej knihy a ďalšie výpisy z nej už nevydáva.

ŠIESTA ČASŤ
ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

§ 104

(1) Bližšiu úpravu činnosti štátneho notárstva, najmä z hľadiska uľahčenia styku s organizáciami a s občanmi a z hľadiska zjednodušenia a zhospodárnenia práce, ako aj úpravu postupu pri spisovaní notárskych zápisníc, návrhov i iných písomností a pri osvedčovaní a overovaní vykoná Ministerstvo spravodlivosti.

(2) Na splnenie účelu uvedeného v odseku 1 Ministerstvo spravodlivosti môže na prechodný čas určiť sídla štátnych notárstiev odchylne od všeobecnej úpravy.

§ 105

(1) Ministerstvo spravodlivosti určí, ktoré jednoduchšie úkony a za akých podmienok môžu vykonávať notárski čakatelia a iní pracovníci štátnych notárstiev. Takto poverení pracovníci štátnych notárstiev vykonajú sľub podľa § 9 do rúk vedúceho štátneho notára.

(2) Proti rozhodnutiu vydanému podľa tohto poverenia notárskym čakateľom alebo iným pracovníkom štátneho notárstva možno sa odvolať ako proti inému rozhodnutiu štátneho notárstva; odvolanie sa však najprv predloží vedúcemu štátnemu notárovi, ktorý buď o ňom rozhodne, ak má za to, že sa mu má celkom vyhovieť, alebo ho predloží krajskému súdu, aby o

ňom rozhodol. Ak vedúci štátny notár rozhodne sám o odvolaní, možno proti takémuto rozhodnutiu podať odvolanie podľa ustanovenia § 21 ods. 1.

§ 106

(1) Pokiaľ nie je ďalej ustanovené niečo iné, platí tento zákon i pre veci začaté pred jeho účinnosťou. Právne účinky procesných úkonov, ktoré nastali pred účinnosťou tohto zákona, zostávajú zachované.

(2) Súd dokončí podľa doterajších predpisov konanie vo veciach, v ktorých bolo u neho už začaté konanie.

(3) Pre konanie o dedičstve po tých, ktorí zomreli pred účinnosťou tohto zákona, použijú sa doterajšie predpisy.

§ 107

Pokiaľ okresný súd pred účinnosťou tohto zákona nerozhodol o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu štátneho notárstva, postúpi ho príslušnému súdu na vybavenie.

§ 108

Vo veciach úschov vedených doteraz na súde pokračuje štátne notárstvo v konaní, len čo doteraz príslušný súd preniesol úschovu na štátne notárstvo.

§ 109

Vyrubovanie notárskych poplatkov a konanie o nich upravujú osobitné predpisy.

§ 110

Zrušujú sa:

1. zákon č. 116/1951 Zb. o štátnom notárstve;
2. zákon č. 52/1954 Zb., ktorým sa rozširuje pôsobnosť štátneho notárstva;
3. nariadenie ministra spravodlivosti č. 117/1951 Zb., ktorým sa vykonáva zákon č. 116/1951 Zb. o štátnom notárstve;
4. ustanovenia § 16 ods. 2 písm. a), § 19 ods. 1 písm. c), § 20 ods. 2 písm. b) a § 21 písm. d) zákona č. 62/1961 Zb. o organizácii súdov, pokiaľ upravujú príslušnosť pre rozhodovanie o sťažnostiach a o sťažnostiach pre porušenie zákona proti rozhodnutiam štátnych notárstiev, a právo predsedu krajského súdu podávať sťažnosť pre porušenie zákona proti týmto rozhodnutiam;
5. nariadenie ministra spravodlivosti č. 42/1960 Zb. o sídlach a územných obvodoch štátnych notárstiev.

§ 111

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. aprílom 1964.

Novotný v. r.

Fierlinger v. r.

Lenárt v. r.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.